

Bildande av naturreservatet Miesvaara i Gällivare och Kiruna kommuner

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Miesvaara. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 5.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.

- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken eller åtgärda vandringshinder.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdets prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med bland annat lövblandad barrblandskog, talldominerad håll- och blockmark. Skogens höga ålder, rika förekomst av död ved samt tillhörande stora biologiska mångfald.

Områdets geografiska placering mitt i ett kluster av andra pågående och bildade naturreservat bidrar till konnektiviteten däremellan.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Miesvaara
Kommun:	Gällivare och Kiruna
Lägesbeskrivning:	Ca 7,5 km norr om byn Vettasjärvi
Area:	Ca 410 ha
Fastigheter och ägare:	Del av Parakka 13:2, 14:2, 21:2, 26:1 ströängar, privata ägare Del av Vettasjoki 6:8 privat ägare Del av Parakka 29:1 ströäng, Naturvårdsverket Del av Allmänningsskogen S:1, Gällivare Allmänningsskog
Samfällad väg	Parakka GA:15, Paulujärvivägens samfällighetsförening
Natura 2000:	SE0820430 Torne och Kalix älvsystem
Sameby:	Baste čearru, Girjas, Gabna, Talma, Laevas
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk. Se dock punkt A 12 angående uppförande av älgstom.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk eller växtnäringssämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägens sträckning framgår av bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstom.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintlig väg, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över vägen eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Vägens sträckning framgår av bilaga 1.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB

4. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
5. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
6. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavla som placeras på lämplig plats intill grustaget vid skogsbilvägen som går igenom reservatet.
3. Utförande av återställningsåtgärder till exempel ringbarkning inom skötselområde C bilaga 3.
4. Naturvårdsbränning inom skötselområde C bilaga 3.
5. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
6. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring. Det är inte heller tillåtet att göra upp en eld som är större än ca 0,5 meter i diameter. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg. Vägens sträckning framgår av bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
3. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
4. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

Områdets höga naturvärden upptäcktes i samband med en omfattande inventering av naturvärden i skogsmark som Naturvårdsverket och Länsstyrelserna genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av Regeringen och inriktades främst på statens och andra stora markägares innehav. Även andra fina skogar uppmärksammades, däribland Miesvaara. 2008 slöt Skogsstyrelsen ett naturvårdsavtal med en av de privata markägarna inom Miesvaara. Länsstyrelsen har även gjort kompletterande inventeringar i området 2011.

Reservatet omfattar två stora fastigheter var av den ena är privatägd och den andra ägas av Gällivare allmänning. Dessutom ingår ett antal ströängar.

Överenskommelser om intrångsersättning slöts med ägarna av dom privata ströängarna år 2013 och 2014.

En överenskommelse med SCA slöts 2014 genom ett stort markbyte där bland annat en ströäng inom Miesvaara övergick i Naturvårdsverkets ägo.

Den större privatägda fastigheten träffade en överenskommelse om intrångsersättning år 2015.

Under 2016 slöt även Gällivare allmänningsskog en överenskommelse om intrångsersättning.

Vid beslutstillfället var Lantmäteriets fastighetsförrättning inte klar. När förrättningen har slutförts kommer den del av fastighet 29:1 som ligger inom reservatet att ägas av staten genom Naturvårdsverket.

Samråd inför beslut har genomförts med Naturvårdsverket samt Havs och Vattenmyndigheten. Samråd har även skett med Gällivare och Kiruna kommuner som inte hade något att erinra.

Beslutet har även remitterats till skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning och Försvarsmakten. Skogsstyrelsen och Försvarsmakten hade inget att erinra medan Sveriges Geologiska Undersökning har valt att avstå från att yttra sig.

Baste čearru, Girjas, Gabna och Talma har tagit del av beslutet men har inte lämnat in något yttrande. Laevas sameby tillstyrker beslutet.

Gällivare allmänning, Paulujärvivägens samfällighetsförening och berörda markägare har förelagts att yttra sig. Gällivare allmänning påminde om att länsstyrelsen bör ha del i gemensamhetsvägen som går igenom reservatet. Övriga hade inga synpunkter på beslutet.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Det föreslagna naturreservatet vid Miesvaara har mycket höga naturvärden. Framförallt i form av urskogsartad skog med rik förekomst av död ved och mycket gamla träd med tillhörande artrikedom. Miesvaara ligger i ett kluster med flera andra planerade och bildade naturreservat med liknande naturvärden och artinnehåll, vilket ger goda förutsättningar för att områdets naturvärden ska kunna bevaras på sikt. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Sammantaget bedömer länsstyrelsen att områdets mycket höga naturvärden väl motiverar att det skyddas som naturreservat.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljö kvalitetsmål, bland annat *Levande skogar* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB. Naturreservatet ligger i ett område som är utpekad som lämplig för vindkraftsetablering enligt Gällivare kommuns översiktsplan 2014. Gällivare kommun har inget att erinra om detta. I övrigt bedömer länsstyrelsen att beslutet är förenligt med kommunens översiktsplan.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. De föreslagna ordningsföreskrifterna tydliggör allemansrätten

men begränsar den inte. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Konsekvenserna av föreskrifterna bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning enligt nämnd förordning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: 410 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 360 ha, varav produktiv skog ca 343 ha
Våtmark ca 48 ha
Sjöar och vattendrag ca 2 ha

Miesvaara ligger ca 7,5 km norr om byn Vettasjärvi i Gällivare och Kiruna kommuner, på södra sidan om Kalixälven. Det skogsklädda berget når ca 530 meter över havet och från toppen har man en milsvid utsikt över det omgivande landskapet, däribland sjön Vettasjärvi i sydväst. Ett större våtmarksområde breder ut sig i nordost och ingår till viss del i reservatet. Berggrunden i området består mestadels av granit. Reservatet utgörs till största delen av urskogsartad lövblandad barrskog med flera små, natursköna tjärnar. Generellt utgörs den västra och norra delen av mer talldominerad skog medan gran blir vanligare österut. I söder ingår några mindre områden som är kraftigt påverkade av skogsbruk.

Högst uppe på berget utgörs skogen av en mager och gles höjdlägesbränna med kortvuxna, ofta vidkroniga tallar och ett stort inslag av björk. På den delvis branta västsluttningen utgörs skogen till största del av talldominerad barrblandskog med gran och björkinslag. Skogen är relativt mager, även om produktiviteten varierar i olika delar av sluttningen. Marken är ofta blockig och områden med kalspolade hållmarker förekommer. Skogen är mestadels urskogsartad med få spår av äldre skogsbruk. Detta gäller i synnerhet de mer grandominerade delarna av sluttningen där det ofta finns rikligt med död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Fläckvis är skogen tydligt brandpräglad med rikt inslag av sälk och andra lövträd. På sälgarna förekommer den väldoftande vedsvampen doftticka. Dofttickan trivs bland annat på gamla sälgar i frodiga, olikåldriga skogar med en viss slutenhet. Den verkar även föredra vattendrag, bäckdalar och raviner. Längre ned mot reservatsgränsen är skogen delvis plockhuggen efter den senaste branden men har fortfarande kvar stora naturvärden.

Nedanförluttningen i norra delen av reservatet finns ett område med natursköna hållmarker. Där växer en urskogsartad och mycket gammal hållmarkskog av främst tall med en del gamla smala granar. Det är här man kan hitta reservatets kanske äldsta tallöverståndare med en uppskattad ålder på minst 500 år. Brandljud hittas på enstaka tallar. Död ved förekommer allmänt men framförallt i den övre delen av sluttningen.

Bergets östra sluttning utgörs av grandominerad barrblandskog med inslag av björk och i den nedre delen även asp. Stora delar av sluttningen är småkuperad, med omväxlande torrare åsar samt svackor och ravinliknande bildningar med bäckar och rörligt markvatten. Vegetationen består främst av blåbärsris och inslag av lågört. Skogen är

urskogsartad med mycket få spår av tidigare skogsbruk även om viss plockhuggning förekommit efter brand. Invallade brandljud förekommer allmänt i både tall och gran. Det finns rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier och många ovanliga arter förekommer på lågor och gammelgranar i området. Bland dessa märks till exempel knottrig blåslav, gammelgransskål, ostticka, rosenticka, rynkskinn och kötticka. I svackor och raviner ökar produktiviteten markant och skogen blir högvuxen och fältskiktet örtrikt. Luftfuktigheten är hög och i dessa miljöer trivs även arter som till exempel brunpudrad nållav och rödbrun blekspik.

Norr om skogsbilvägen sluttar skogen ner mot våtmarken Pauluvuoma som har höga naturvärden enligt länsstyrelsens våtmarksinventering. Genom våtmarken rinner bäckar som ingår i Natura 2000, Torne och Kalix älvsystem. Området är mer produktivt med högvuxen och grov granskog med inslag av björk och sälg. Skogen är urskogsartad med fläckvis riklig tillgång på död ved. Blåbärsriset blandas med produktivare lågörtspartier och man finner även flera kallkällor. Terrängen är lite småkuperad med ett flertal större och mindre bäckdråg, sumpskogsområden och kärr. Även här i den fuktiga skogen syns det brandskador i gamla granar. Närmast den nordöstra gränsen övergår skogen i ett mycket blött, örtrikt grankärr med höga naturvärden som binder ihop Miesvaara med pågående reservatsobjektet Vinkkakoski. Speciellt i fuktiga och blöta partier är fältskiktet också mycket örtrikt och frodigt. Fläckvis förekommer rikligt med gran- och björk lågor med arter som t ex ostticka, rosenticka och ullticka.

I södra delen av reservatet ingår även ett par områden som är mer påverkade av äldre skogsbruk och som därför har låga naturvärden. I sydväst ligger ett ca 3 ha stort restskogsområde med gles barrskog där björk och björkbuketter tagit över. Söder om berget Miesvaara finns ett 15 ha stort område med relativt tät medelålders tallskog. Området är likåldrigt och saknar överståndare och död ved. Längst i söder har plockhuggning sannolikt förekommit fram till på 1950-60 talet. Området är naturligt föryngrad med svensk gran, tall och olika lövträd. Det går att finna enstaka gammeltallar här och var. Genom denna del av reservatet rinner en bäck som även den tillhör Natura 2000 området Torne och Kalix älvsystem.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt bilaga 4.

Beslutets ikraftträdande

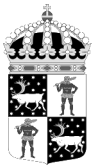
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av vikarierande landshövding Johan Antti efter föredragning av naturskyddshandläggare Rasmus Häggqvist. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Camilla Carlsson, chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt jurist Simon Bergdahl.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Skötselområde
4. Hur man överklagar
5. Skötselplan

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-10987-2016

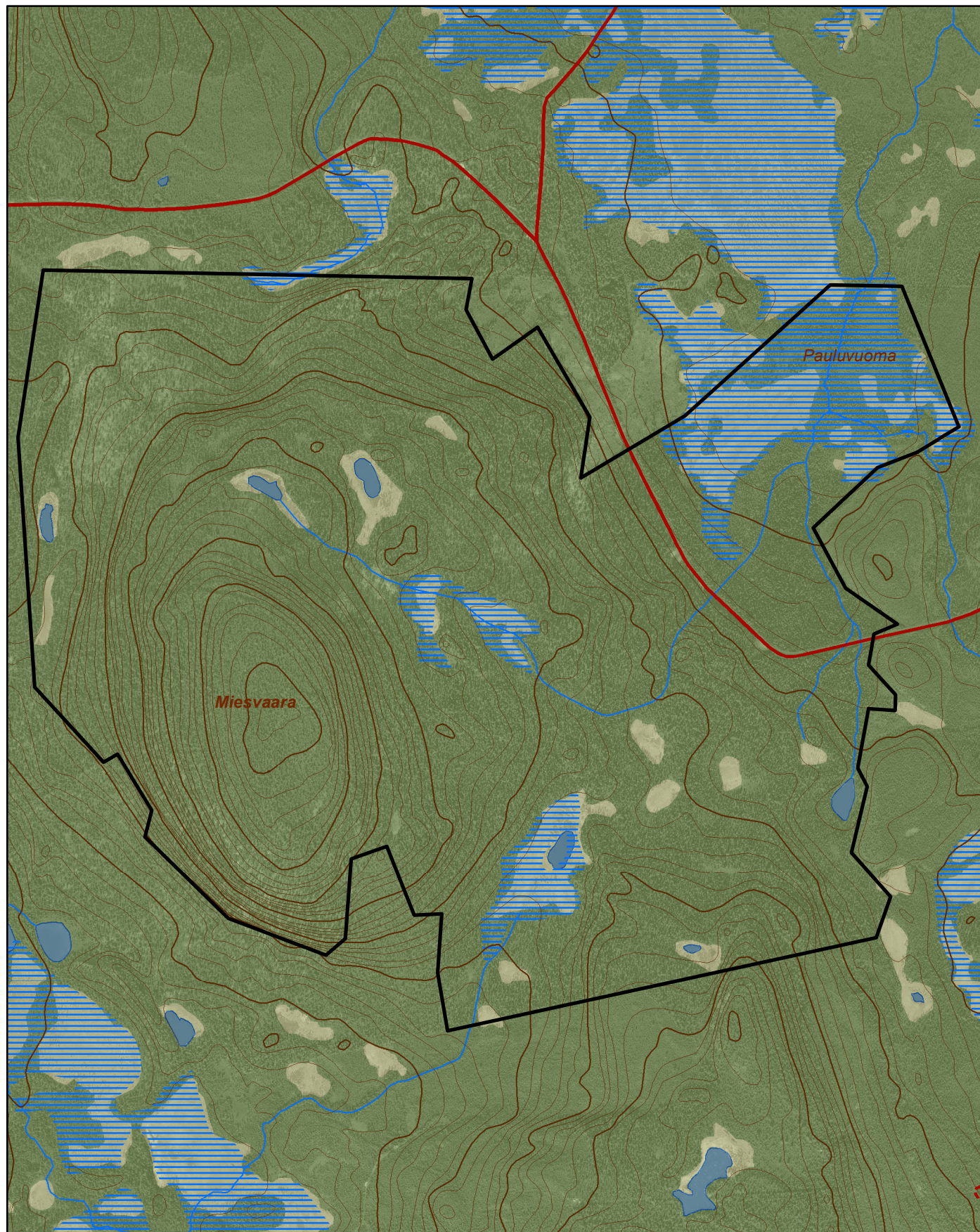
NVR ID 2045509

Bilaga 1

Naturreservatet Miesvaara

Area ca 410 ha

Skala 1:15 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

Gräns för naturreseptatet

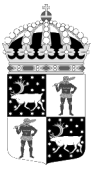

Bilvög

0

1 Kilometer

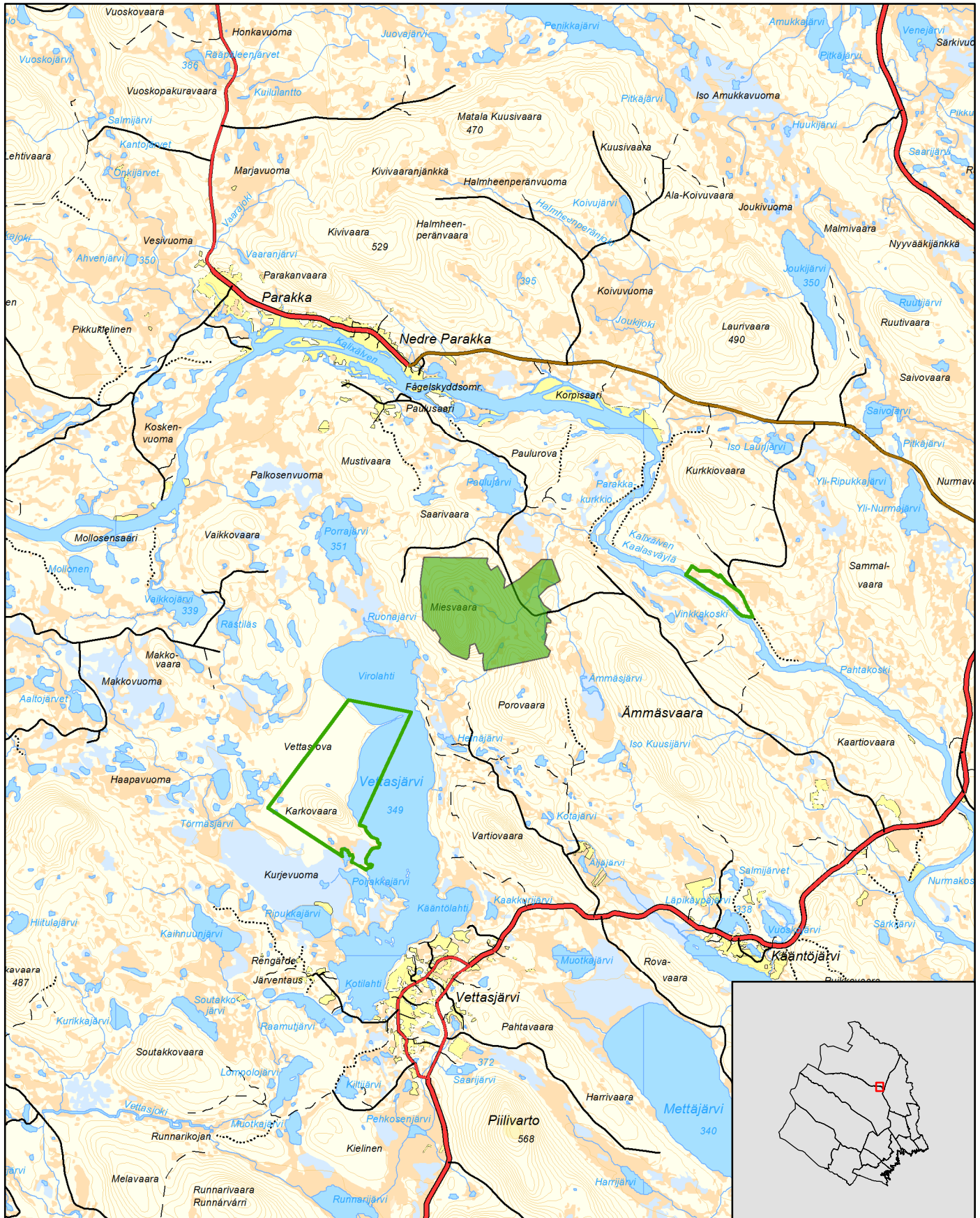

Naturreservatet Miesvaara

Gällivare och Kiruna kommuner

Skala 1:100 000

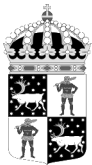
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-10987-2016

NVR ID 2045509

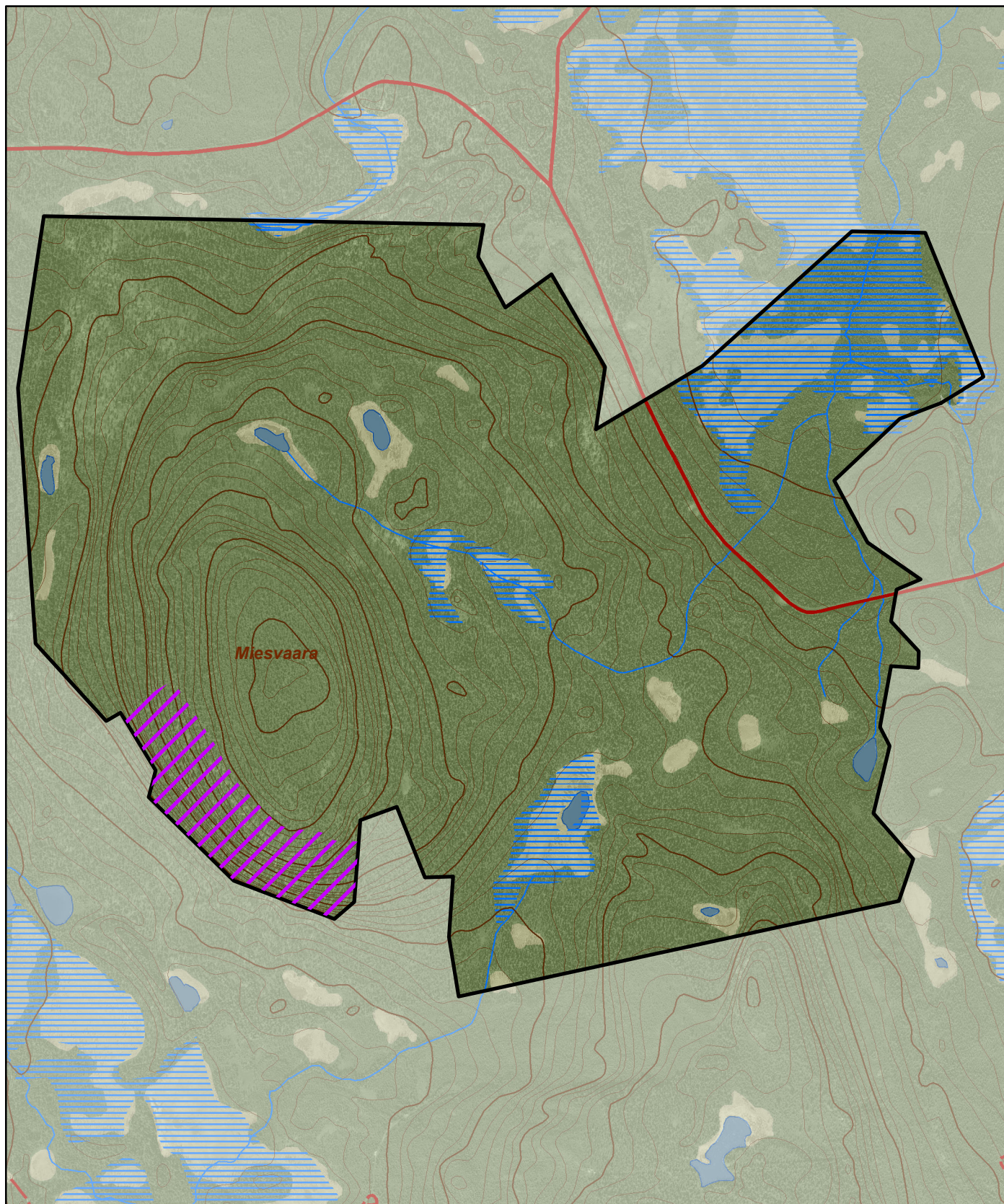
Bilaga 3

Naturreservatet Miesvaara

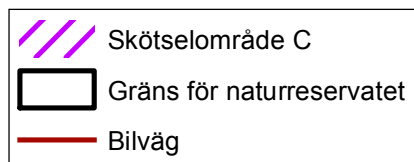
Skötselområde

Area ca 410 ha

Skala 1:15 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 500 1 000 Meter

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljö- och energidepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och energidepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.